

'Evde Kompost Yapımı Rehberi'

Автор(и): Растителна защита
Дата: 18.10.2016 Брой: 10/2016

Evde kompost yapımı, genellikle evsel biyolojik olarak parçalanabilir atıkların (mutfak artıkları ve bahçe "yeşil" atıkları) yönetiminde en çevre dostu yöntem olarak kabul edilir.

Son yıllarda kompost yapımı, özellikle ülkenin seyrek nüfuslu bölgelerinde ayrı atık toplamaya bir alternatif sunduğu için atık yönetimi programlarına dahil edilmiştir. Bahçe yaprakları, bitki artıkları, meyve ve sebze kabukları, kullanılmış çay yaprakları, öğütülmüş kahve, yumurta kabukları gibi mutfak atıklarından hazırlanır. Karton, kağıt ve talaş da eklenebilir. Kompost yapımı, organik atıkların oksijen varlığında ayrıştırılması sürecidir; bu süreç sonunda tarımsal ürünleri gübrelemek ve topraklardaki organik maddeyi geri kazandırmak için uygun, homojen, kahverengimsi-siyah, ufalanabilir bir malzeme elde edilir.

Süreci etkileyen en önemli faktörler şunlardır: oksijen varlığı, nem, karbon-azot oranı, parçacık boyutu, ortamın asitliği ve sıcaklık.

Kaliteli kompost için 25:1, yani 25 birim karbona karşılık bir birim azot olan optimal bir karbon-azot oranı gözetilir. Dallar, saman, kuru yapraklar, talaş, karton gibi "kahverengi" malzemeler karbon bakımından zengin, biçilmiş çim, meyve ve sebze kabukları gibi "yeşil" malzemeler nemli ve azot bakımından zengindir. Kompost yapımındaki bir diğer önemli faktör nem seviyesidir; yaklaşık %60 civarında olmalıdır. Dengeli bir karbon-azot oranı korunursa, kompostun uygun şekilde nemlendirilmesi de sağlanmış olur. Malzemeler dokunulduğunda nemli hissettirmeli ancak içlerinden su akmamalıdır. Kompost çok ıslaksa, kuru "kahverengi" malzemeler eklemelisiniz. Çok kuruy ise, kompostlaşma sürecini durdurma riskiyle karşı karşıya kalırsınız; bu nedenle daha fazla azot bakımından zengin atık eklemelisiniz. Kompostu oluşturan mikroorganizmaların yaşamak için havaya ihtiyacı vardır. Ayrışma sırasında kompostun hacmi önemli ölçüde azalır, böylece mevcut oksijen miktarı da azalır. Bu nedenle içeriği havalandırmak, hava girişini sağlamak önemlidir. Ne kadar çok havalandırırsanız o kadar iyidir. 5 ila 6 ay sürececek bir süreç için ayda 1-2 kez havalandırmak yeterlidir.

Çevre ve Su Bakanlığı, Atık Yönetimi Dairesi, mükemmel sonuçlar elde etmek için kompost yapımı sürecinde uyulması gereken temel kuralları içeren bir "Evde Kompost Yapımı El Kitabı" hazırlamıştır. El kitabına **BURADAN** ulaşılabilir.